

Iskaja vsak četrtik  
in velja s poštnino  
vred in v Mariboru  
s pošiljanjem na dom  
pa celo leto K 4.—  
na pol leta „ 2.—  
na četrt leta „ 1.—

Maročnina se pošilja  
upravništvu v tiskarni  
sv. Cirila, korodike  
milice hčiv. 5. List se  
pošilja do odpovedi.

Politični kateh. do-  
govornica družine do-  
živajo list brez po-  
štne maročnine.

# SLOVENSKI

# GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemniki listi dobri  
se v tiskarni in po  
gospodu Horak-u na  
velikem trgu po 10 h.

Rokopisni se ne vra-  
čajo, neplačani listi  
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje  
od navadne vretice,  
če se natisne enkrat,  
po 15 h, dvakrat 25 h,  
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo  
do srede popoldne.

Štev. 40.

V Mariboru, dne 2. oktobra 1902.

Tečaj XXXVI.

## Volilno gibanje.

Brez hrušča in trušča, a previdno in načrtno se pripravljajo spodnještajerski Slovenci na bližajočo se deželno-zborske volitve. Priprave so dospele že tako daleč, da bomo brezdvomno v prihodnji številki lahko naznačili svojim čitateljem imena kandidatov.

Upamo, da bodo naši kandidatje stopili pred svoje volilce letos z jasnim, določno načrtanim programom. Da se to zgodi, poskrbeli so gotovo že zaupni možje po zaupnih shodih, kajti sprejeti kandidata, kateri ne izpove neprikrito svojega programa, bilo bi nevarno.

Naši nasprotniki, nemškutarji v tesni zvezi z Nemci, še niso prišli s svojimi kandidati na dan. Zato sedaj lahko govorimo o nasprotnikih, ker nam nihče ne bo mogel očitati, da so nam le osebe neljube in da le osebe napadamo. Brezdvomno je, da bodo nasprotniki lovili naše volilce z geslom: kmet naj kmeta voli! Naše geslo je, kmet naj voli poslanca, ki bo njihove zahteve v deželnem zboru najboljšje in najspretnjeje zagovarjal.

Nemškutarji bodo torej postavili zopet takozvane »kmete« za kandidate. Toda poglejte si te »kmete«! To bodo »kmetje«, katerih roke niso žuljave, ampak mehke in bele. Ti »kmetje« se ne sučejo okoli svojega gospodarskega dela, ampak po gostilnah okoli nemškutarskih in nam sovražnih nemških gospodov.

Ti »kmetje« tudi niso izobraženi. Vedo le toliko, kar v gostilni slišijo in s tem se potem širokoustijo okoli pri volilcih. Izobrazbe

nimajo nobene, ker se niso nikdar nič učili. O gospodarstvu razumejo le to, kar jim hlapeci in žene zvečer pripovedujejo, ko pridejo iz gostilne. Zato tudi niso sposobni, da bi mogli kje resno nastopati kot zagovorniki pridnih, trpečih in za svoj kruh se borečih kmetov. Vse bi se jim smejalo ter rekalo: »Kaj boš govoril, ko pa tvoje gospodarstvo kaže, da sam ničesar ne razumeš!«

Nemškutarji vam bodo priporočali take kandidate, ki so nadalje tudi popolnoma odvisni od Nemcev in nemškutarjev. Gotovo se bo tako zgodilo! In če ne bodo ti kandidati gospodarsko odvisni, če ne bodo zadolženi pri naših nasprotnikih, potem pa bodo gotovo duševno odvisni. Ne bodo si upali ničesar storiti, česar bi jim prej ne dovolili njih nemški in nemškutarski prijatelji.

Ako bi bili nemškutarski kandidatje izvoljeni, potem bi se gotovo pridružili nemškemu mestnim poslancem. Nemški kmetjski poslanci bi jih ne sprejeli, ker so ti trdno katoliškega mišljenja, naši nemškutarji pa brezverski, liberalni. Slovenskim poslancem bi se ne mogli pridružiti, ker so ti tudi katoliški in zvesti svojemu narodu, ne pa njegove izdajice. Preostalo bi jim torej samo, da vlečejo z nemškimi mestnimi poslanci. In kaj bi to pomenilo, to vedo naši zavedni volilci. Mestni nemški poslanci so oni, ki za spodnještajerskega kmeta niso ničesar dovolili. Oni so zakrivali propadanje kmetijstev. Oni so nasprotniki vseh kmečkih teženj po zboljšanju. Spomnite se, slovenski volilci, kako je nemška večina meščanskih in graj-

ščinskih zastopnikov podpirala nemške veselice, nemška gledališča, jezdarne, drsališča, kako je zidala nepotrebne šole po Spodnještajerskih trgih in mestih. Spomnite se, kako je lovski zakon prikrojila na škodo kmeta, kako hoče volilni red spremeniti na pogubo kmetijskega stanu. In potem se vprašajte, ali hočete izročiti zastopstvo svojih želj in zahtev nemškutarjem, ki bodo vlekli s tako večino?

Slovenski kmetje, nemškutarjev ne! Oni bi bili vam v deželnem zboru le na škodo, izdali bi vaš stan in vaše koristi ter vas osmešili pred celim svetom. Slovenski kmetje, pokažite sedaj svojo zavednost in volite može, ki bodo vneti za vašo kmetijsko stvar, ki bodo skrbeli za vaš stan, in ki bodo zraven tudi pošteno katoliškega in slovenskega mišljenja!

## Slovenskim abiturientom!

Tovariši! Po zrelem in treznem premišljevanju ste se odločili za vseučilišče. Postavili ste si cilj: nabrati si bogatih duševnih zakladov in jih pozneje rabiti v duševno in gmotno korist domovine in samega sebe. Rodna zemlja sedaj še ne more utešiti Vašega hrepenenja po umstveni izobrazbi, iskati si jo morate v tujini.

Vaš duh je prepojen z vzori našega naroda. Po idealih, katere ste čepali iz bistva nepokvarjenega naroda, hočete pozneje v zreli moški dobi delovati za slovensko ljudstvo. Mlade duše zato potrebujejo vednega navduševanja in medsebojne pomoči, sicer materialistični velikomestni duh zamori v kali vsak idealen vzlet mladih akademikov. V teh ne-

## Listek.

### Bog je potrpljiv ali pravičen.

Isiniti prigodek. — Ruski spisal grof Leo Tolstoj.

(Konec.)

Z doma Aksenovu ni nikdo nič pisal in tako ni vedel, ali živi še njegova žena ali ne.

Pritirali so nekočrat v zapor nove jetnike. Na večer so se zbrali stari jetniki okoli novih ter jih spraševali, odkod je kdo doma in kaj je kdo zakrivil. Tudi Aksenov se je vsedel na svojo posteljo kraj novincev in pobesivši oči, poslušal, kar so drugi pripovedovali. Jeden izmed novih jetnikov, visok, zdrav starec, imajoč kakih šestdeset let, nosil je redko, podrezano brado. On je baš pripovedoval, zakaj so ga izgnali.

»Tako-le, bratje moji«, reče on, »baš zaradi nečesa sem prišel sem. Izpregel sem vozniku konja s sanmi. To so slišali ljudje ter rekli: ukradel je. A jaz jim nato: hotel sem samo hitreje priti domov — pustil sem slej konja. Pa tudi voznik mi je prijatelj. Govorim li istino?«

»A ne, ukradel je«, rekli so samo oni.

A tega niso ni znali, kaj in kje sem ukradel. Bilo je činov, zaradi katerih bi bil že davno sem prišel, da so mi mogli doka-

zati, a glej, sedaj se me dotirali sem tudi proti postavi.

»A kaj lažeš, ko si že bil v Sibiriji, samo nisi dolgo gostoval...«

»A od kod si ti?« vpraša jeden izmed jetnikov.

»Iz mesta Vladimira, tamkajšnji prebivalec. Imenujejo me Makarja, a pridevek mi je Semenovič.«

Aksenov povzdigne glavo in ga vpraša: »Semenovič, si-li slišal v mestu Vladimiru za trgovce Aksenove? Živijo li še?«

»Kako ne! to so bogati trgovci; oče jim je v Sibiriji. Grešnik kakor mi... A kaj si ti dedec storil?« vpraša zopet Semenovič Aksenov.

Aksenov ni hotel pripovedovati o svoji nesreči; vzdahne samo in reče:

»Zakrivil sem, pa sem tukaj že šestindvajset let v ječi.

A Makar Semenovič ga zopet vpraša:

»Pa kaj si storil?«

»Zagrešil sem... zaslužil sem« — in Aksenov ni hotel dalje pripovedovati; no, drugi jetniki, njegovi sodrugi so povedali novincu, kako je Aksenov prišel v Sibirijo. Rekli so, kako je na potu nekdo ubil trgovca in podvrgel Aksenovu nož in kako so ga baš zato zastonj obsodili.

Ko je to začul Makar Semenovič, pogleda Aksenova, lopne z rokama po kolenih in reče:

»Glej čuda... glej čuda! Ali si se postal, dedec!«

Povpraševali so ga, čemu se čudi in kje je videl Aksenova; toda Makar Semenovič jim ne reče ničesar, samo vzdikne:

»Čudesa so to, deca, čudesa! Sodba nama je torej to razsodila, da se zopet sestaneva.«

Te besede so vzbudile v Aksenovu misel, morebiti, da bo ta človek vedel, kdo je ubil trgovca. In reče:

»Morda si že prej čul, Semenovič, za ta prigodek, ali si mene kdaj prej videl?«

»Kako ne bi čul! To se je orilo po vsej zemlji. Da, da, ravno se je to že prigodilo, pa kar sem tudi čul, sem že pozabil«, reče Makar Semenov.

»Morebiti da si čul, kdo je ubil trgovca?« vpraša Aksenov.

Makar Semenov se nasmeje in reče:

»Pa to je očito: oni ga je ubil, v čegar vreči se je nož našel. A ako je kdo tebi podvrgel nož, pa ni vlovljen — nisi ti lopov. Pa kako ti je človek mogel nož vreči v vrečo. Pod vzglavjem ti je bila. Ti bi očutil.

In na mah, ko je Aksenov začul te besede, porodi se mu misel, da je baš ta človek



varnostih Vam ponujata važno zatorišče slov. katol. akad. društvi: »Danica« na Dunaju in »Zarja« v Gradcu, ki Vas najpristneje vabita v svojo sredo.

Program »Danice« in »Zarje« Vam je znan: na svoj prapor smo si napisali: »Na delo krščansko!« Katoliški sta »Danica« in »Zarja«; krščanstvo je princip našega svetovnega naziranja, ker nas je svetovna zgodovina prepričala, da le ono daje človeškemu srcu pravo uteho, srečo in zadovoljnost in da je le po njem in v njem mogoč pravi napredek narodov. Z resnim delom na vseučilišču si hočemo utrditi svoje krščansko prepričanje, da kedaj nastopimo kot možje, kristalni značaji. Mi hočemo izvrševati krščanstvo praktično v zasebnem življenju, a spraviti hočemo krščanske narode tudi v javnosti, med inteligenco do veljave.

Narodni sta »Danica« in »Zarja«. Naše krščansko prepričanje ne ovira in ne more naše domovinske ljubezni. Mi hočemo duševno in gmotno razviti narod, da tudi on, dasi majhen, stopi na svetovno pozorišče in pokaže svetu, kaj premore. Zato se borimo in moramo boriti, ker to zahteva naravni zakon, pravica do obstoja. Krščansko svetovno naziranje pa ne nasprotuje domovinski ljubezni, ampak jo pogloblja in ji daje filozofski temelj, ker s tem, da branimo narodna prava in vzore ter jih razširjamo, vršimo jedno najvažnejših dolžnosti, katere nam nalagata vera in socialna odgovornost napram rodnemu ljudstvu. To je naše prepričanje. Tega se hočemo držati. Ne bojimo se boja za pravice naroda, pripravili se bodemo zanj dobro in bili ga odločno in trezno. »Danica« in »Zarja« hočeta pospeševati izobrazbo razuma, kar upata doseči zlasti z izbrano knjižnico, znanstvenimi predavanji na prijateljskih večerih in literarnim klubom, gojiti pa hoče tudi kulturno srca po preje navedenih načelih. Ne samo razum, ampak tudi srce naj pride do veljave. Globoka ljubezen do Boga, domovine in vsega trpečega človeštva naj prešinja naša srca, da ideja krščanske demokracije vedno globlje prodre v srce vsakega posameznika in celega naroda. Naše število narašča, kar kaže, da dobiva naš program vedno več odobravanja in tal med slovenskim dijaštvom. Upamo, da se nam tudi Vi pridružite, da bodemo skupaj delovali za stare narodove vzore po geslu: »Bog in narod!«

Na zdar! Na svidenje!

Za odbor »Zarje«:

Za odbor »Danice«:

Jos. Dermastija m. p. Mat. Lavrenčič m. p.  
t. č. preds. t. č. preds.

## Politični ogled.

**Žena prestolonaslednikova** kneginja Hohenberg je srečno povila dečka. Mnogi Ogrji ne pripoznavajo, da bi bila odpoved prestolonaslednika, s katero je svojim otrokom odrekel vse pravice na prestol avstrijski, veljala tudi za Ogrsko. Za to pozdravljajo novorojenega dečka kot kraljevega princa.

**Beda v Nemčiji.** V blaženi Nemčiji ni vse tako kakor mislijo tisti nemški odrešenci v naši državi, ki vedno škilijo preko črnožoltih kolov. Vsled zadržanja poljedelcev je nastopila po vsi Nemčiji tolika draginja, da je ljudstvo še ne pomni take. Posebno je draginja v mestih, kar se tiče najvažnejših pridelkov živeža. Cene mesu so grozno poskočile, tako da povprečno ljudstvo ne more več jesti mesa. To prihaja od tega, ker so nemške meje vsled raznih živinskih bolezni zaprte uvozu in sicer iz Rusije, Avstrije in Nizozemske. K vsemu temu pa še preti ljudstvu nov državni dolg dveh milijard mark. Res lepi časi se bližajo za blaženo Nemčijo.

**Črnogora oborožuje?** Iz Dubrovnika pišejo v dunajsko »Reichswehr«, da se v Črnogori vsestransko in na tihem oborožuje. Že dalje časa se vidi na raznih krajih Črnogore italijanske vojaške inženere, ki pa pravijo, da potujejo po Črnogori le iz znanstvenih namenov. Ti inženieri, tako se poroča v »Reichswehr« — da imajo pogosta in daljša posvetovanja s knezom. — Italija in Črnogora bi radi imeli Albanijo, kjer so vedni nemiri med ljudstvom.

## Dopisi.

**Iz Slovenskih goric, 28. sept.** (Slovenskim mladencem.) Naprej, naprej mi četa mlada, — Slovenske domovine nada! — Že precejkrat sem zastavil svoje pero, a s toliko resnostjo še nikoli ne kot danes. V mislih so mi že trdo pred durmi stoječe deželnozborske volitve. Ni še dolgo tega, kar je »Slov. Gospodar« pisal, da bodo pri letošnjih deželnozborskih volitvah gotovo sodelovali tudi naši probujeni mladenci. V tem oziru se obračam tudi jaz do vas, dragi tovarishi: Pogumno pojdemo tudi mi, mladenci v volilni boj pomagat očetom našim ter naši krščansko-slovenski stranki do zmage.

Zakaj in kako naj mi mladenci sodelujemo pri deželnozborskih volitvah? Prvič nas kliče v volilni boj naše domovine glas. Naša domovina je v nevarnosti.

Zatorej je pač naša sveta dolžnost, da se kot pravi domoljubi postavimo tudi mi, mladenci v bran proti sovražniku domovine. Posnemajmo v tem oziru mlade Bure! Celo desetletni fantje so branili prostost mile domovine, mnogi izmed njih je dal zanj svojo kri, svoje življenje. Od poslancev je odvisno, kake postavbe da se sklepajo; so one v blagor ali nesrečo domovine. Ako bi se torej izvolili n. pr. poslanci, katere bode priporočal lažnjivi kramarski list »Štajerca«, bil bi to smrtonosen udarec naši domovini, kajti ti možje bi delovali le v korist kramarjem in pa — Nemčiji. Drugič nas vodi v volilno borbo naš narodni ponos. Kajti neizbrisna sramota bi bila za nas Slovence na Štajerskem, posebno za slovenske kmete, če bi se dali zvoditi za nos nekaterim pritepenim nemškim kramarjem, a poštene domačine pa bi pustili na cedilu.

S prstom bi se kazalo na nas spodnještajerske Slovence, ako bi vrgli naši kmetjevolilci svoj stanovsko-narodni ponos v stran ter bi volili možje, ki prisegajo na protikrmetški in protinarodni program nemškutarsko-kramarskega »Štajerca«.

Skrbimo torej tudi mi mladenci z vsemi silami, da bodo izvoljeni značajni, za naš kmetški in narodni blagor vneti možje. Ako se nahaja v občini le jeden za agitacijo vnet slovenski mladenič, lahko pripomore našim do zmage. Prigovarjamo svoje očete, sosedje in še vse nezavedne volilce, da ne ostanejo na dan volitve doma, saj se gre za obstanek kmetškega stanu. Posebno mladenci Slovenskih goric, pojdemo navdušeno na pomoč poštenu slovenski stvari. Nasprotniki bodo delali na vse kriplje, da si osvojijo mariborski volilni okraj. Glejmo, da jim prečrtamo njih izdajalske in našemu kmetu in slovenskemu narodu pogubonosne načrte, da v Slovenskih goricah ne bo volilnega moža, ki bi volil možje, ki klečeplazijo za privandranimi tujci. — Mladenci, torej na delo domoljubno! Vodi naj nas bratska sloga, nobenih osebnosti, nobenih samovoljnosti, naše geslo bodi v tem pravičnem boju »Vse za vero, dom, cesarja!«

Mladenci slovenski, ko pride dan volitve in vaši očetje ne bodo mislili iti na volišče, stopite tedaj pred očeta ter jih prosite, da naj gredo volit in obljubite jim, da hočete vi še marljiveje delati in jih vselej ubogati. Torej mladenci slovenski, vsi na krov, vsi v boj za naš kmetški stan ter za obstanek in čast našega naroda, da sovražnika odvrnemo in zmagamo ter svoj ljubi dom otmemo sužnosti in potujčenja. V to pomozi Bog!

**Iz Konjic.** (Veselica.) katero so priredili konjski rodoljubi v prid Dijaškemu

ubil trgovca. Aksenov vstane in odide. Celo noč ni mogel spati. Objela ga je neka toga in začelo se mu je dozdevati, da vidi svojo ženo baš tako, kakoršna je bila tedaj, ko ga je spremila zadnjikrat na sejem. Tako jo je baš videl kakor živo, videl njeno lice in oči ter čul, kako se mu je smejala in govorila. Zopet se mu je predložila deca taka, kakoršna je bila še za mlada — majhna, jedno dete v kožuhi, a drugega še na prsih. Tudi sebe se je spomnil, ko je bil še mlad — vesel; spomnil se je, kako je sedel na pragu krčme, ko so ga zgrabili, in igral kitaro in kako mu je tedaj trepetala duša od veselja. A spomnil se je tudi onega usodnega kraja, ko so ga šibali, spomnil se je tudi rabeljna in ljudstva okoli njega, lisic in jetnikov ter svojega šestindvajsetletnega jetniškega življenja in svoje starosti. Taka žalost je obšla Aksenova, da si je hotel končati življenje.

»A vse to zaradi tega zlobnika!« mislil si je Aksenov.

Popadla ga je taka jeza, da je hotel vrniti Makarju Semenoviču šilo za ognjilo, a tudi sebi je želel konec takemu življenju. Po cele noči je čital molitve, toda ni se mogel pomiriti. Po dnevu ni nikdar šel k Makaru Semenoviču, ter se sploh ni niti kedaj nanj ozrl.

Tako sta minula dva tedna. Aksenov ni

mogel po noči spati, in že ga je obvezala taka stiska, da ni vedel, kaj bi počel.

Jedenkrat, baš po noči, sprehajal se je Aksenov po zaporu, in na mah opazi, da se siplje zemlja pod jedno posteljo. Ali ko je tja prišel, skoči Makar Semenovič izpod postelje in s preplašenim licem pogleda Aksenova. Aksenov hoče mimo njega kakor da ga ne vidi in ne sliši; toda Makar ga pograblji za roko in mu pripoveduje, kako je prekopal prehod pod stenami in kako on nosi vsak dan zemljo v sarah in jo iztresa na ulico, kadar jih ženejo v raboto.

On reče:

»Samo molči, starec, jaz bom tudi tebe izvedel. A ako poveš, mene bodo izšibali do krvi, tebe bom pa jaz potem ubil.«

»Zakaj bi pobegnil, a ubiti me ti ne moreš, ker si me že davno ubil. Da rečem na te — to bom videl: bodem li ali ne, temveč kakor Bog odloči.«

Drugi dan, ko so vojaki gnali jetnike na raboto, opazili so, da Makar Semenovič iztresa zemljo. Preiskali so zapor in našli luknjo. Načelnik pride v zapor in prične vse izpraševati, kdo je izkopal luknjo. Vsi so se branili. A oni, kateri so vedeli, niso hoteli izdati Makara Semenoviča, ker so vedeli, kaj ga čaka: šibe do krvavega.

Tedaj se obrne načelnik k Aksenovu. Poznal je Aksenova kot poštenega človeka in ga vpraša:

»Starec, poštenjak, povej mi, kdo je to storil?«

Makar Semenovič je stal kakor da se ga to nič ne tiče, gledal na načelnika, a na Aksenova se ni niti ozrl. Aksenov je trepetal kakor šiba na vodi in ni mogel dolgo niti besedice izpregovoriti. Mislil si je: Ako zatajim, zakaj da mu oprostim, ker me je ubil. Milo za drago naj se mu poplača za moje mučenje. Ako povem, ga bodo vsaj izbičali, a moji duši bo ložje.

Načelnik ga je še jedenkrat vprašal:

»No, starec, povej mi istino, kdo je izpodkopal steno?«

Aksenov, pogledavši na Semenoviča, reče:

»Ne morem reči, vaše blagorodje. Bog mi ne veli, da povem. In jaz ne bom. A vi sedaj delajte z menoj karkoli hočete — vaša je moč.«

Dolgo je nagovarjal načelnik Aksenova, toda on ni hotel na noben način izdati storilca. In tako niso vedeli, kdo je izpodkopal steno.

Drugo noč, ko se je Aksenov vlegel v svojo posteljo in že skoro zadremal, začuje, da je nekdo prišel in se vsedel kraj njegovih nog. Pogleda v tmino in spozna Makara.



domu v Celju, se je izvrstno obnesla. To pa je konjske Nemce, kateri kaj enakega za ves svet ne spravijo skupaj, (saj se je jeden njih izrazil: »Wir Deutschen bringen so was nicht zusammen«) napravilo kar besne. V lažljivih in skrajno neumnih ter podlih dopisih v »Deutsche Wacht« in v »Tagblattu« napadajo nekatere konjske Slovence, med njimi tudi take, kateri sicer za prireditve te veselice nikakih zaslug nimajo, so pa dopisniku drugače neljubi. No, dopisnik se ni briga prav nič za resnico, temveč je le porabil to priliko, da vdari po osebah, katerim se ima on za marsikaj zahvaliti.

Najprvo se je ta junaški dopisnik spravil nad uboge viničarje, katerih je bilo vse črno (!) pri veselici, o katerih je pa vedel, da se ne morejo braniti pred podlimi njegovimi napadi v časnikih. Kaj pa so zakrivali ti reveži tako groznega, da jih je opazovalec naše veselice zapisal v črno knjigo? I, nič drugega, kakor da so si iz same radovednosti to veselico nekoliko ogledali, s vsled tega so pri dopisunu v tako nemilost padli. Potem imenuje dopisnik imenoma nekatere blagorodne gospode, kateri si gotovo zaslužijo lepših in boljših imen kot pa dopisnik v »Deutsche Wacht«. Nato se spravi nad nekega kneževga oskrbnika, kateri se pa za politiko toliko briga kakor dopisnik za resnico, ter je v tisti dopis tako po nedolžnem prišel, kakor Pilat v apostolsko vero, ker mu vse mogoče in nemogoče očita. Pa tudi kneza samega ta revček ošteva, kako da se ta predrzne brez njegovega dovoljenja vzeti v službo nekatere nenemce. Potem mora še seveda opsovati goste s »šreiberji, plafi« itd., prav po svoji navadi.

Čutil je tudi potrebo kritizirati petje in godbo. Seveda so mu pevci, o katerih se je prvak konjskih Nemcev izrazil: »Wenn die Windischen sonst nichts können, singen können si wohl schön, ganz anders wie die Deutschen«, peli grozno »falsch« in godbi ne more odpustiti, da je igrala brez not. Strašansko! Potem, ko je svojega prijatelja obdelal in počastil z naslovom »hergelauf... Krämer«, je še pohvalil nekatere svoje pristaše. Posebno mu pa imponira neki »Bäuerlein«, katerega so Nemci naprosili in mu s pijačo dali korajžo, na bi šel v Narodni dom. Čudno je le, da še tistih dekel, katere so bile od g. .... in drugih kot ogleduhinje tje poslane, ne omeni. Nato začne šteti konjske Slovence, katerih našteje le 13 (naprej revček najbrž ne zna šteti) no, Nemci, kateri berejo celjsko žabo, si pač mislijo pri tem dopisu, da ali morajo biti ti Slovenci tako grozni Štampiharji, ali pa Nemci taki slabiči,

da to malo številce konjskih Slovencev toliko trumo tamkajšnjih Germanov kar v žakelj dene. Dopisnik celjske žabe je bil seveda prepričan, da bode njegov dopis žilave konjske Slovence kar pometal tja, kamor si jih on želi. Ti so pa vendar toliko trdosrčni, da tej iskreni želji njihovi niso in tudi ne bodo nikdar vstregli, naj še »Vahtarca« o njih tako grozne laži trobi med svet. Z enakimi dopisi pa bode dopisnik ravno nasprotno dosegel, kar namerava. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce, pravi neki pregovor in dopisniku v »Deutsche Wacht« bi bilo svetovati v njegovo lastno korist, da se včasih na ta pregovor spomni.

**Iz Središča.** Naš trg je bil letos priča dveh redkih, prav lepih slovesnosti. Dva najodličnejših naših rojakov sta obhajala — mil. g. Lavrencij Herg, apostolski protonotarij in stolni prošt mariborski, dne 10. avgusta, in mnogočastiti gospod Matija Šinko, dosluženi bogoslov. profesor in župnik v pokoju, dne 21. septembra t. l. — tukaj v svojem rojstnem kraju petdesetletnico mašništva. Samo ob sebi je umevno, da si je trg Središče nadel ob teh priložnostih slavnostno obleko in se okinčal z narodnimi in cesarskimi zastavami. Pokanje s topiči, mirozov z godbo in lampijoni ter kres vrh gradišča je privabil obakrat mnogo ljubih sosedov štajerskih, hrvaških in ogrskih na slavnost v ozaljšani trg, ki je z veseljem v sprejel veliko povabljenih odličnih gostov duhovskega in svetnega stanu. Zlati sv. maši sta služila pri istem oltarju, kakor pred 50. leti svojo prvo sveto mašo, v dično ozaljšani zunanji kapelici Središke podružnice M. B. 7 žalosti, ki je dobila zlasti po darežljivosti mil. g. stol. prošta L. Herg, in središkega rojaka g. Franca Hočevar, mariborskega vinskega trgovca, v ta spomin lično ograjo z močnim podzidkom. Dne 10. avg., ko je služil zlati mašo mil. g. Lavrencij Herg v škofiji opravi, je razložil pomen in imenitnost slovesnosti pod gričem zbranim tisočerm vernikom mil. gospod kanonik in bogoslovski ravnatelj dr. Ivan Mlakar; dne 21. septembra pri vlč. g. Šinkovi zlati maši pa mil. g. kanonik in stolni župnik F. I. Bohinc. Stregli so zlatomašnikom pri sv. maši sami rojaki. Na domu, kamor so ju moleč sv. rožni venec in v lepem redu spremile beloblečene dekleta Marijine družbe in navzoči verniki, vršile so se potem čestitke odborov in posameznikov. Mil. g. Lavrencija Herg je imenoval trg Središče svojim častnim občanom, mnogoč. g. Matijo Šinko pa Središko bralno društvo »Edinost« svojim častnim članom, katere diplome so se jima izročile ob teh prilikah. Najlepšo čestitko, ki se je javno

prebrala, sta prejela vsak posebej od premilost. knezoškofa dr. Mihaela Napotnika, ki v znesenih besedah proslavlja zasluge naših rojakov za cerkev in narod. Pri gostoljubni mizi, v krogu mnogih čč. gg. duhovnikov in laikov, so se izrekle še razne prisrčne napitnice in prebrale mnogoštevilne brzjavke. — Ker je »Slov. Gosp.« že prinesel životopis našega prvega rojaka, mil. gosp. stol. prošta, povodom njegove zlate maše dne 25. julija t. l. v Mariboru, naj sledi tukaj kratek opis življenja drugega letošnjega središkega jubilanta. — Matija Šinko se je narodil dne 10. septembra 1829 kot zakonski sin Matjaža Šinka, kovača v Središču h. št. 120, sedaj 6, in Helene roj. Borko. Fanteka bistre glave in plemenitega srca so poslali stariši po nasvetu strica Lovrenca, takratnega oskrbnika pri grofu Erdödy-u v Kutini na Hrvaškem, v Varaždin, kjer je šestrazredno gimnazijo l. 1846. dovršil vseskozi z odliko. Istotako je odlično uspeval v modroslovju v Zagrebu in pozneje v bogoslovju v Gradcu, in tukaj je bil posvečen v mašnika dne 20. septem. 1852. Pri novi maši na rožnovensko nedeljo mu je pridigoval Božidar Raič, takrat kaplan v Slivnici pri Mariboru. Prvi dve leti je bil za kaplana pri Sv. Lovrencu v Pušavi, od koder so ga l. 1854. poklicali za adjunkta in učnega prefekta v bogoslovno semenišče v Gradcu. Radi bolehavosti v mestnih zidinah je čez 4 leta spet šel za kaplana k Sv. Lenartu v Slov. gor. Septembra 1859 mu je vladika Anton Martin Slomšek izročil profesuro pravoslovja na novoustanovljenem bogoslovnem učilišču v Mariboru. To službo je izvrševal prav vestno 16 let ter si zagotovil pri vseh svojih učencih blag spomin. L. 1875 je postal župnik v Ljutomeru. Popravil je ondi župnijsko cerkev, olepšal s slikami njeno ladjo, prenovil župnišče in zboljšal gospodarstvo. V začetku l. 1883 se je preselil v župnijo Gornje Sv. Kunigunde. Koncem l. 1893 pa je stopil v stalni pokoj, katerega zavziva v naši sredini. — V proslavo naših rojakov je napisal vlč. g. duhovni svetnik in markovski župnik, g. Matej Slekovec lepo zgodovinsko delce: »Kapela žalostne Matere božje v Središču in njen častni venec«, kjer se ozira v prošlost zvestonarodnega trga Središkega in imenovanega Marijinega svetišča, kakor tudi sporoča potomcem slavo njegovih vrlih in zaslužnih mož. Trg sam n. pr. je dal zadnjih 200 let sv. Cerkvi izmed svojih sinov 36 duhovnikov in občine Središke župnije 26 ozir. 27 z vštetim enim še živečim čast. gospodom, ki sicer ni bil tukaj rojen, pač pa tukaj odgojen in izšolan. Še sedaj živečih duhovnikov iz Središke župnije je lepo število 16. Dal Bog obema slavljenčema ućakati še biserne sv. maše!

Aksenov reče: »Kaj hočeš še od mene? Kaj delaš tukaj?«

Makar Semenovič je molčal. Aksenov se vzdigne na roke in nadaljuje: »Kaj hočeš? Odidi! Vojaka bom klical.«

Makar Semenovič nagne se bliže k Aksenovu in šepetajo mu reče:

»Ivan Dimitrijevič, oprosti mi!«

»Zakaj bi ti oprostil?« odgovori Aksenov.

»Jaz sem ubil onega trgovca, jaz sem ti podvrget krvavi nož. Tudi tebe sem hotel ubiti, ali na dvorišču je nekaj zašumelo, in tedaj sem ti hitro vtaknil nož v vrečo ter utekel skozi okno.«

Aksenov je molčal — ni vedel, kaj bi rekel.

Makar Semenovič, spustivši se s postelje, pripogne se k zemlji in reče:

»Ivan Dimitrijevič, oprosti mi, oprosti mi zaradi Boga! Prijavil se bom, da sem trgovca ubil in tebe bodo izpustili. Vrnil se boš domov.«

Aksenov reče: »Lehko je tebi govoriti, a težko meni trpeti? Kam hočem sedaj? ... Žena mi je umrla ... deca me pozabila, nikamor se nimam vrniti ...«

Makar Semenovič ni hotel vstati s tal, temveč z glavo na zemlji je govoril:

»Ivan Dimitrijevič, oprosti mi! Ko bi me z bičem izbičali, bi mi lažje bilo nego

mi je sedaj. Kako se ti drznem še sedaj v oči pogledati ...? Tebi sem se jaz itak usmilil — nisi povedal ... Oprosti mi zaradi Krista! Oprosti mi zlobniku skesanemu!« — In zajoče.

Aksenov začuvši, da se Makar Semenovič joče, začne sam vroče solze liti in reče:

»Bog ti oprosti; morebiti da sem jaz stokrat večji grešnik od tebe!«

In nehal je Aksenov misliti na svoj dom. Nikamor ni hotel iz ječe; samo mislil je o poslednjem času.

Makar Semenovič ni poslušal Aksenova, javil se je, da je krivec ... A predno je prišel ukaz, da se Aksenov povrne domov, — bil je že mrtev.

Božidar Flegerič.

## Smešničar.

**Čudna sprememba.** — Žena (bolnemu možu): »Ljubi mož, vendar ni bilo dobro, ako glede svojega premoženja izrečeš svojo zadnjo voljo.« Mož: »Čudno! Odkar sva poročena, si imela vedno ti zadnjo voljo, kako pač pridem jaz naenkrat do tega.«

**Usmiljen ropar.** Neki gospod, ki je bil oropan, reče žalostno roparju: »Za to uro, ki ste mi jo vzeli, mi je jako žal, ker je nenadomestljivo darilo pokojnega sterega očeta.« Ropar: »No potem jo smete še enkrat naviti.«

## Razne stvari.

### Iz domačih krajev.

**Volilni shod.** V nedeljo dne 5. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne se vrši shod deželno-zborskih volilcev v hiši g. Ant. Korenjak pri Sv. Barbari v Halozah. Volilci se vabijo! Shoda se udeleži g. dr. Jurtela. — Pripravljalni odbor.

**Katol. politično društvo za okraj Sv. Lenart v Slov. gor.** priredi v nedeljo, dne 12. oktob. političen shod pri Sv. Lenartu in 19. oktobra pri Sv. Treh kraljih v Sl. gor.

**Polit. društvo »Sloga« v Ormožu** priredi v soboto dne 4. oktobra 1902 ob 10. uri predpoldne v dvorani okrajnega zastopa v Ormožu izvanredni občni zbor. Pri istem se bode proglasil kandidat za volitev v deželni zbor. Z ozirom na veliko važnost tega zborovanja pričakujemo, da se volilci istega gotovo udeleže.